

بررسی میزان شیوع بیماری درماتیت آتوپیک در بین دانش آموزان دختر و پسر ۷ تا ۱۱ ساله مقطع ابتدایی در شهر اهواز

دکتر زهرا بیگم موسوی^{۱*}، دکتر داور صمدزاده^۲

چکیده

مقدمه: درماتیت آتوپیک یک بیماری التهابی و مزمن پوستی مولتی فاکتوریال است که در تمام دنیا دیده می شود. اما مطالعات اپیدمیولوژی اندکی در کودکان مبتلای آسیایی انجام شده و اغلب بررسی ها در اروپا و آمریکا بوده است. هدف از انجام این مطالعه اپیدمیولوژیک، بررسی بیماری درماتیت آتوپیک در شهر اهواز در کودکان ۷-۱۱ ساله بوده است که تاکنون چنین مطالعه ای در این منطقه انجام نشده است.

روش بررسی: این مطالعه به صورت توصیفی و پیمایشی روی کودکان ۷ تا ۱۱ ساله دختر و پسر مقطع ابتدایی شهر اهواز با روش نمونه گیری خوشه ای انجام شد. ۱۲۵۰ پسر و ۱۲۵۰ دختر دانش آموز براساس کرایتریای هانینف و راجکا مورد بررسی قرار گرفتند. سپس اطلاعات جمع آوری شده به منظور تعیین فراوانی درماتیت آتوپیک، کرایترهای مازور و مینور هانینف و راجکا به تفکیک سن و جنس بررسی شدند. **نتایج:** شیوع کلی درماتیت آتوپیک در جمعیت مورد مطالعه ما ۳/۹٪ بود. دختران ۴/۳٪ و پسرها ۳/۴٪ را تشکیل می دادند. متغیرهای مازور، خارش و درماتیت مزمن عودکننده در ۱۰۰٪ دانش آموزان مبتلا مشاهده شد و فراوانی درماتیت نواحی فلکسورال و سابقه خانوادگی آتوپی با بالا رفتن سن افزایش نشان می داد.

نتیجه گیری: با توجه به شیوع درماتیت آتوپیک در کودکان شهر اهواز، انجام تمهیداتی که بتوانند در کاهش محرکهای محیطی آتوپی نقش داشته باشد و همچنین برنامه ریزیهای آموزشی برای خانواده های کودکان مبتلا در بهبود وضعیت زندگی کنونی و آینده این کودکان مؤثر خواهد بود.

واژه های کلیدی: درماتیت آتوپی، مقطع ابتدایی، اهواز

مقدمه

خواب، آشفتگی فرد و اختلال در وضعیت آموزشی و اجتماعی بیمار گردد^(۱،۲،۳،۴). فشارهای جسمی و روانی و زیانهای ناشی از این بیماری علاوه بر خود بیمار روی خانواده و افراد مرتبط با او تأثیر می گذارد^(۵،۶). هر چند شدت بیماری در اواخر کودکی کمتر گشته و ضایعات پوستی ممکن است فروکش کنند، در بسیاری از موارد خشکی مزمن، خارش و درماتیت شغلی دستها باقی می ماند^(۷). این تظاهرات ماندگار می تواند روی شیوه ی زندگی بیمار و روش ارتباطات وی تأثیر بگذارد^(۸).

درماتیت آتوپیک (AD) Atopic Dermatitis یک بیماری مزمن پوستی است که اغلب در زمان شیرخوارگی و معمولاً در اولین سال تولد شروع می گردد. این بیماری که با خارش شدید پوست مشخص می گردد می تواند باعث اختلال در

* ۱- نویسنده مسئول: استادیار بخش بیماریهای پوست، اهواز- بیمارستان امام خمینی (ره)، تلفن: ۲۲۲۲۱۱۴-۰۶۱۱، تلفن همراه: ۰۹۱۶۱۱۱۱۴۴۸۹، Email: moosavi_z@hotmail.com

۲- متخصص بیماریهای پوست
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اهواز
تاریخ دریافت: ۱۳۸۵/۵/۶ تاریخ پذیرش: ۱۳۸۵/۴/۲۸

ابتدایی شهر اهواز در گروه‌های سنی ۷ تا ۱۱ ساله بوده‌اند. زمان مطالعه سالهای تحصیلی ۷۹-۱۳۷۸ و ۸۰-۱۳۷۹ بوده است. برای کاهش تأثیر فصل سعی شد در مقاطع زمانی روی تعداد مساوی دانش آموز از ۵ گروه سنی مطالعه صورت گیرد. روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی بوده است. با توجه به اینکه وضعیت اقتصادی، فرهنگی و نژادی ممکن است در مطالعه تأثیر بگذارد. سعی شد که با توجه به این ویژگیها، از مناطق مختلف به صورت تصادفی به تفکیک جنس، دبستانهای مورد مطالعه انتخاب گردند و از این دبستانها، کلاسهایی به طور تصادفی انتخاب تا دانش آموزان آن کلاسها مورد بررسی قرار گیرند، نهایتاً با این روش ۱۶ دبستان انتخاب گردید که به تفکیک جنسیت ۸ دبستان دخترانه و ۸ دبستان پسرانه بودند. حجم نمونه براساس فرمول
$$n = \frac{t^2 - p(1-p)}{d^2}$$
 جمعیت نمونه، محاسبه شد. تعداد انتخاب شده، ۲۵۰ نفر بود. درجه اطمینان ۹۵٪ در نظر گرفته شده و میزان شیوع احتمالی ۱۳٪ محاسبه گردید. از میان ۲۵۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، ۱۲۵۰ نفر پسر و ۱۲۵۰ دختر دانش آموز در ۵ گروه سنی ۷ تا ۱۱ ساله انتخاب شدند. یعنی از هر گروه سنی به تعداد مساوی ۲۵۰ نفر انتخاب گردیده و مورد مطالعه قرار گرفتند. مصاحبه و معاینه توسط متخصص پوست انجام شده و در پرسشنامه‌ای که براساس معیارهای ماژور و مینور هاینفن و راجکا تنظیم یافته بود مثبت شد. طی مطالعه از وجود مریب بهداشت و پرونده‌های بهداشتی دانش آموزان نیز استفاده شد. متغیرهای مورد مطالعه ما علاوه بر کرایترهای ماژور و مینور هاینفن و راجکا، سن و تیپ پوستی دانش آموزان نیز شامل می‌شد.

بعضی از متغیرها مانند خارش مزمن و عودکننده، درماتیت راجعه، سابقه خانوادگی آتوپی، کونژکتیویت راجعه، عدم تحمل به لباس پشمی و شوینده‌ها، ایجاد خارش با تعریق، عدم تحمل غذاهای خاص و تشدید بیماری با فاکتورهای محیطی یا استرس براساس شرح حال دقیق فردی و خانوادگی و سایر متغیرها براساس معاینات بالینی مشخص می‌گردد. در مواردی اطلاعات به صورت غیرمستقیم جمع‌آوری می‌گردید. مثلاً با توجه به اثرات خارش روی بدن و ناخن‌های براق به خارش و محل آن می‌توانستیم پی ببریم. روش غیرمستقیم به خصوص در سالهای اولیه دوره ابتدایی نقش

طبق مطالعات اخیر زیانهای اقتصادی مستقیم AD در انگلستان، استرالیا و آمریکا بسیار بالا می‌باشد. طی یک بررسی در هلند و مقایسه آن با برخی کشورهای اروپایی هزینه‌های گزاف اجتماعی بالا در حالی که هزینه‌های مراقبت فردی ناچیز به دست آمده است^(۹،۱۰). اطلاعات به دست آمده از قسمتهای مختلف جهان بیانگر افزایش شیوع AD پس از جنگ جهانی دوم می‌باشد. عموماً تصور می‌شود این افزایش به علت تغییرات در محیط زندگی ما باشد. هر چند از جهت کلینیکی، تظاهرات پوستی AD به سه فاز شیرخوارگی، کودکی و بزرگسالی تقسیم می‌شوند و هر فازی حدود سنی و تظاهرات خاص خود را دارد. اما شروع بیماری در هر سنی ممکن است اتفاق افتد. با این حال بیش از دو سوم موارد شروع بیماری در اولین سال عمر می‌باشد و ضایعات در ۸۵٪ موارد تا سن ۵ سالگی ایجاد می‌شود^(۱۱). تا به امروز اپیدمیولوژی AD کاملاً شناخته نشده است و بیماری هیچ‌گونه شاخص آزمایشگاهی و فیزیکی ندارد و همین امر بررسی‌ها را مبهم و غیردقیق ساخته است. تشخیص عمدتاً براساس نماهای مورفولوژیک خاص و شرح حال استوار می‌باشد^(۱۲). اخیراً فعالیت‌هایی در جهت استاندارد کردن درجه بندی تشخیص و اعتبار دادن به آنها در حال انجام می‌باشد که می‌تواند اپیدمیولوژی بیماری AD را واضح‌تر گرداند^(۱۳). بیماران AD ۲۰-۱۰ درصد موارد ارجاع به درماتولوژیستها را تشکیل می‌دهد شیوع AD را در بررسی گوناگون بین (۷-۲۵٪) درصد گزارش کرده‌اند. در مناطق صنعتی و کشورهای پیشرفته شیوع بیماری بالاتر است^(۱۴). اغلب مطالعات اپیدمیولوژیک در کشورهای غربی انجام شده است. با توجه به اینکه تاکنون بررسی اپیدمیولوژیکی روی میزان شیوع AD در استان خوزستان انجام نگرفته است، بر آن شدیم تا شیوع این بیماری را در گروه سنی دانش آموزان ۷-۱۱ ساله در این منطقه صنعتی بررسی نماییم. در این مطالعه معیارهای هاینفن و راجکا به عنوان معیارهای تشخیصی استفاده شده است.

روش بررسی

این بررسی از نوع توصیفی و به روش پیمایشی شامل مشاهده، مصاحبه، گردآوری داده‌ها و تحلیل آنها صورت گرفت. جمعیت مورد مطالعه، دانش آموزان پسر و دختر مقطع

پوستی و انواع آن نیز بررسی و نتایج در جدول (۵) آمده است.

جدول ۱- توزیع فراوانی بیماری AD در جمعیت نمونه به طور کلی و به تفکیک جنسیت در اهواز

جنس-فراوانی	تعداد جمعیت فراوانی مطلق درصد	
	فراوانی مطلق	درصد
کل دانش آموزان مورد مطالعه	۲۵۰۰	۹۷
کل دانش آموزان	۱۲۵۰	۵۴
دانش آموزان دختر	۱۲۵۰	۴۳
دانش آموزان پسر	۱۲۵۰	۴۳

جدول ۲- توزیع فراوانی بیماری AD در بین دانش آموزان دروۀ ابتدایی به تفکیک سن در شهر اهواز

فراوانی	جمعیت نمونه	فراوانی مطلق	درصد	سن
				سن
دانش آموزان ۷ ساله	۵۰۰	۲۵	۵٪	۷
دانش آموزان ۸ ساله	۵۰۰	۲۷	۵٪	۸
دانش آموزان ۹ ساله	۵۰۰	۱۳	۲٪	۹
دانش آموزان ۱۰ ساله	۵۰۰	۱۹	۳٪	۱۰
دانش آموزان ۱۱ ساله	۵۰۰	۱۳	۲٪	۱۱

۳- توزیع فراوانی کرایترهای مازور در بین دانش آموزان ابتدایی پسر و دختر مبتلا به AD در شهر اهواز

جنس - فراوانی	تعداد کل		دختر		پسر		کرایترهای مازور
	فراوانی مطلق	نسبی	فراوانی مطلق	نسبی	فراوانی مطلق	نسبی	
خارش	۹۷	۱۰۰٪	۵۴	۱۰۰٪	۴۳	۱۰۰٪	
درماتیت نواحی فلکسورال	۸۴	۸۳٪	۴۹	۹۰٪	۳۵	۸۱٪	
درماتیت مزمن و عود کننده	۹۷	۱۰۰٪	۵۴	۱۰۰٪	۴۳	۸۱٪	
سابقۀ خانودگی کلی آتوپیی	۵۴	۵۵٪	۳۱	۵۷٪	۲۳	۵۳٪	
سابقۀ خانوادگی آسم	۱۳	۱۳٪	۸	۱۴٪	۶	۱۳٪	
سابقۀ خانوادگی رینیت آلرژیک	۳۳	۳۴٪	۱۷	۳۱٪	۱۶	۳۷٪	
سابقۀ خانوادگی AD	۴۱	۴۲٪	۲۲	۴۰٪	۱۹	۴۴٪	

مهمتری بازی می کرد. بررسی برخی از متغیرها نیز به دلیل گرانی و یا معذوریتهای فرهنگی حذف گردید که شامل اندازه گیری IgE سرمی، کاتاراکت و کراتوکونوس، اختلال سیستم ایمنی سلولی، واکنش پوستی تیپ I، آگزمای نوک پستان بودند در صورتی که در اطلاعات جمع آوری شده حداقل ۳ کرایتریای مینور و یا یک مازور وجود داشت. مادر دانش آموز به مدرسه دعوت شده و شرح حال دقیق تر فردی و خانوادگی گرفته می شد.

نتایج

در این مطالعه شیوع کلی AD در دانش آموزان ۷ تا ۱۱ ساله مقطع ابتدایی در شهر اهواز ۳/۹٪ به دست آمد. این شیوع در دخترها ۴/۳٪ و پسرها ۳/۴٪ درصد بود (جدول ۱). بیشترین درصد مبتلایان به آتوپیی به تفکیک سن، در دو گروه پسر و دختر متعلق به گروه سنی ۸ ساله بوده و به ترتیب ۵/۲٪ و ۵/۶٪ به دست آمد. توزیع فراوانی مبتلایان به AD به تفکیک سن و توزیع فراوانی کرایتریهای مازور و مینور در جداول ۲ تا ۴ آمده است. بیشترین فراوانی AD در ارتباط با تیپ پوستی، برای تیپ های ۳ و ۴ و (۵۴/۷٪ و ۴۸/۷٪) و (۴۱/۵ و ۴۳/۵) درصد به ترتیب در دختران و پسران به دست آمد. فراوانی عفونت های

جدول ۴- توزیع فراوانی کرایترهای مینور در بین دانش آموزان ابتدایی مبتلا به AD به تفکیک جنس در شهر اهواز

جنس - فراوانی		کل بیماران		دختر		پسر		
کرایترهای مینور		تعداد کل ۹۷ نفر	تعداد کل ۵۴ نفر	تعداد کل ۴۳ نفر	فراوانی مطلق	فراوانی نسبی	فراوانی مطلق	فراوانی نسبی
خشکی پوست		۹۲	۵۳	۹۸/۱	۳۹	۹۰/۶		
ایکتیوز ولگاریس		۲۴	۱۳	۲۴/۷	۱۱	۲۵/۵		
کراتوز پیلاریس		۲۱	۱۲	۲۱/۶	۹	۲۰		
پیتیر یازیس آلبا		۷۰	۳۶	۶۶/۶	۳۴	۷۹		
چینه‌های قدامی گردن		۲۸	۱۷	۳۱/۴	۱۱	۲۵/۵		
چین دنی مورگان		۶۴	۳۵	۶۴/۸	۲۹	۶۷/۴		
تیرگی اطراف چشم		۳۷	۲۱	۳۸/۸	۱۶	۳۷/۲		
کوئزکتیویت راجعه		۱۱	۸	۱۱/۴۳	۳	۶/۹		
افزایش خطوط کف دستها		۲۹	۱۸	۳۳/۳	۱۱	۲۵/۵		
درماتیت دست		۱۹	۷	۱۹/۵	۱۲	۲۷/۹		
درماتیت پا		۱۰	۶	۱۰/۳	۴	۹/۳		
اریتیم صورت		۲۱	۱۴	۲۱/۶	۷	۱۶/۲		
Pallor صورت		۱۵	۱۱	۱۵/۴	۴	۹/۳		
استعداد به عفونتهای پوستی		۳۶	۲۵	۳۷/۱	۱۱	۲۵/۵		
درماتوگرافیسیم سفید		۱۶	۱۱	۱۶/۴	۵	۱۱/۶		
درماتیت لبها		۲۷	۲۰	۲۷/۸	۷	۱۶/۲		
عدم تحمل لباس پشمی و پلاستیکی		۷۹	۴۴	۸۱/۴	۳۵	۸۱/۳		
عدم تحمل حلالها و شوینده ها		۳۸	۲۲	۳۹/۱	۱۶	۳۷/۲		
افزایش خارش با تعریق		۸۷	۴۷	۸۹/۶	۴۰	۹۳		
تشدید بیماری با محرکهای محیطی		۶۱	۴۰	۶۲/۸	۲۱	۴۸/۸		
تشدید بیماری با غذاها		۴۳	۲۷	۴۴/۳	۱۶	۳۷/۲		
تشدید بیماری با استرس		۳۵	۲۳	۳۶	۱۲	۲۷/۹		

جدول ۵- توزیع فراوانی عفونتهای پوستی در بین دانش آموزان ابتدایی مبتلا به AD به طور کلی و به تفکیک جنس در شهر اهواز

جنس - فراوانی		تعداد کل		دختر		پسر		
عفونتهای پوستی		تعداد کل ۳۶ نفر	تعداد کل ۲۵ نفر	تعداد کل ۱۱ نفر	فراوانی مطلق	فراوانی نسبی	فراوانی مطلق	فراوانی نسبی
زگیل		۹	۶	۲۴	۳	۲۷/۲		
تب خال		۱۰	۷	۲۸	۳	۲۷/۲		
مولوسکوم		۳	۲	۸	۱	۹		
آبله مرغان		۲	۲	۸	۰	۰		
زرد زخم		۵	۱	۴	۳	۲۷/۲		
فولکلولیت سطحی		۷	۵	۲۰	۲	۱۸/۱		
عفونت درماتوفیتی		۱	۰	۰	۱	۹		
تیتاورسی کالر		۱	۰	۰	۱	۹		
پارونیکیا		۳	۲	۸	۱	۹		
پدیگولوز		۱۵	۱۵	۶۰	۰	۰		

بحث

کرایتریای ماژور هانیفن و راجکا به طور ثابت در AD وجود دارند اما کرایتریاهای مینور در جمعیت کنترل نیز کراراً مشاهده می شوند^(۱۴). علاوه بر کرایتریاهای مینور هانیفن و راجکا، کرایتریاهای مینور دیگری نیز در مقالات گوناگون آمده است^(۱۵،۱۶،۱۷،۱۸،۱۹،۲۰). مطالعات مختلف کلینیکی براساس کرایتریاهای تشخیصی AD اختلافات زیادی را نشان می دهند. کرایتریاهای ماژور عموماً به سن وابسته هستند^(۱،۹). اما کرایتریاهای مینور به وضعیت نژادی و زمینه ژنتیکی فرد بستگی دارند که ممکن است این امر باعث وجود تفاوت در مطالعات مختلف باشد. اغلب بررسی ها روی معیارهای مینور AD در نژاد قفقازی انجام گرفته و اطلاعات کمی در تفاوت های کلینیکی در نژادهای آسیایی وجود دارد^(۲۱). به دلایل فوق و به علت غیراختصاصی بودن، کرایتریاهای مینور همواره مورد انتقاد بوده اند^(۲۲). مثلاً خط دنی مورگان در میان کودکان بدون بیماری AD نیز دیده می شود.

Williams و همکاران او تلاش کردند که کرایتریاهای هانیفن و راجکا را به مجموعه ای از کرایتریاهای معتبر و قابل تکرار یعنی U.K WP (U.K. working party) تبدیل کنند^(۲۳،۱۶) که ساده تر از کرایتریاهای هانیفن و راجکاست، لیست کوتاهی دارد و یک برخورد استاندارد را برای تشخیص AD پیشنهاد می کند به صورتیکه امکان مقایسه مطالعات در کشورهای مختلف جهان را می دهد. لیست U.K WP شامل شش پارامتر است که کافی و ضروری برای تشخیص می باشند. اما فقط یکی از آنها یعنی درماتیت فلکسورال قابل دید هستند و سایر اجزا از طریق شرح حال بررسی می گردند. این کرایتیا در مقایسه با معیار هانیفن و راجکا سادگی بیشتر و قابلیت تکرار شدن خوبی دارد و مطالعات جمعیتی به طور وسیعی اعتبار پیدا کرده است. اگر چه نیاز به اعتبار بخشیدن بیشتری در شیرخواران و بالغین احساس می شود. حساسیت کرایتریای U.K WP ۸۷/۹ و اختصاصی بودن آن ۹۲/۸ درصد است. اما استفاده از آن (در ۴ جز در ۵ کرایتیا) مستلزم ارتباط با والدین کودکان و اطمینان از پاسخ آنها در صورت برقراری ارتباط می باشد. با توجه به وضعیت اقتصادی و

فرهنگی جامعه مورد مطالعه ما کرایتریای U.K WP روش مناسبی برای تحقیق نبود. شیوع کلی AD در جمعیت مورد بررسی ما ۳/۹٪ بوده است. دختران ۴/۳٪ و پسران ۳/۴٪، شیوع AD در دخترها ۱/۲ برابر پسرها بود. در مقایسه با دو مطالعه ای که در شهر تهران روی دانش آموزان با گروه سنی مشابه، به ترتیب براساس معیارهای U.K WP و هانیفن و راجکا انجام شده است. شیوع بیماری را ۱/۶ درصد و ۰/۸ درصد گزارش کرده اند^(۲۴). شیوع کل بیماری بین دانش آموزان ابتدایی شهر اهواز بالاتر بوده است. ظهور AD منتج از دخالت عوامل مختلف مانند استعداد ژنتیکی، اختلال ایمنی، ناکارایی باربری پوست، عوامل سایکوفیزیولوژیک، و عوامل محیطی می باشد^(۱۵). هر چند در مناطق مختلف جغرافیایی، آلرژن های متفاوتی ممکن است محرک ظهور AD باشند و مقایسه کمی و کیفی این آلرژن های گیاهی موجود در هوا، پالایند های ناشی از سوخت نفت چاهها و آب آلوده به مواد شیمیایی و صنعتی، در تحریک ظهور این بیماری مؤثر باشند، به علاوه زمینه های ژنتیکی به علت رایج نبودن ازدواج های فامیلی نیز تقویت می گردند. مطالعاتی که در سایر مناطق جهان از جمله دانمارک، آلمان و سوئد در گروه سنی مشابه براساس کرایتریاهای U.K WP صورت گرفته است شیوع AD به ترتیب ۱۵، ۲۵، ۱۰ درصد ذکر شده است^(۲۵).

در نروژ نیز براساس کرایتریای هانیفن و راجکا شیوع AD بین کودکان ۱۲-۷ ساله ۲۳ درصد گزارش شد^(۲۱). در گزارشی توسط آقای Lee و همکارانش درماتیت آتوپیک در ردیف شایع ترین بیماری ها در افراد آسیایی مطرح شده است. شیوع بالاتر بیماری در میان دخترها نسبت به پسرها با اغلب آمارهای جهان مطابقت دارد و کاهش فراوانی دانش آموزان مبتلا به AD با افزایش سن با سیر طبیعی بیماری AD مطابقت دارد^(۹،۲۱). در این سیر نزولی بین پسرها و دخترها تفاوت قابل ملاحظه ای وجود ندارد. در بین کرایتریاهای ماژور متغیر خارش و درماتیت مزمن و عودکننده در ۱۰۰ درصد دانش آموزان مبتلا به AD مثبت بوده است. بعد از این دو به ترتیب درماتیت نواحی فلکسورال و سابقه خانوادگی آتوپیک قرار دارند. از نظر حالت آتوپیک، سابقه

ظهور AD ارتباطی قائل شد چرا که بالا بودن AD در تیپ های پوستی ۳ و ۴ می تواند به دلیل فراوانی این فنوتیپ در این منطقه جغرافیایی در جمعیت کل باشد. برای مقایسه اپیدمیولوژیک وسیع تر نتوانستیم بررسیهای متعدد و کافی از نقاط مختلف ایران و یا کشورهای منطقه در گروههای سنی مشابه به دست آوریم.

نتیجه گیری

هر چند آمار ما نسبت به مطالعات مشابه در برخی کشورهای اروپایی شیوع کمتری را نشان می داد اما با توجه به میزان شیوع AD در جمعیت مورد مطالعه و سیر صعودی شیوع اتوپی با افزایش سن جا دارد تا با برنامه ریزی های اساسی و درازمدت تدابیری جهت کم رنگ کردن نقش محرکهای محیطی، صنعتی و غیره در برانگیختن بیماری انجام داد و از طرف دیگر طی برنامه های هماهنگ از کمک مراقبان بهداشتی مدارس، در ایجاد ارتباط مناسب و مؤثر با والدین و ارایه آموزشهای لازم به آنها به خصوص در مورد نحوه لباس پوشیدن و جنس آن، استحمام تماس با مواد دترژان و یا مواد شیمیایی دیگر، و انتخاب شغل آینده کودکان استفاده نمود. شاید با این اقدامات زمینه تألمات جسمی و روحی آنان بهبود یافته و اثرات مضر ناشی از این تألمات کاهش یابند.

خانوادگی AD بیشترین درصد (۴۰٪) و پس از آن رینیت آلرژیک و آسم به ترتیب قرار گرفته اند. از نظر فراوانی کرایتریهای ماژور بین دو جنس تفاوت بارزی ملاحظه نشد. اما فراوانی درماتیت نواحی فلکسورال با افزایش سن با مسیر تظاهرات مورفولوژیک بیماری AD مطابقت دارد. افزایش فراوانی تظاهرات اتوپی را شاید بتوان به عوامل محیطی تسریع کننده بیماری از قبیل آلرژنهای موجود در هوا و تماس مزمن با عوامل آلرژن محیطی نسبت داد. در میان کرایتریهای مینور در اکثر بیماران خشکی پوست وجود داشت و با افزایش سن فراوانی بیشتری می یافت. از دیگر معیارهای مینور که در این بررسی درصدهای بالاتر رابه ترتیب به خود اختصاص داده اند، ایجاد خارش با تعریق، عدم تحمل به لباس پشمی و پلاستیکی، پیتیریازیس آلبا، چین دنی مورگان و تشدید بیماری با عوامل محیطی قابل تخمین، می باشند. فراوانی کونژکتیویت راجعه و Pallor صورت و تشدید بیماری با مواد غذایی به طور قابل ملاحظه ای در بین دخترها نسبت به پسرها بیشتر بود و درماتیت دست به طور بارز در پسرها فراوانتر مشاهده شد. در بقیه کرایتریها تفاوت چشمگیری وجود ندارد. در مورد تیپ پوستی افراد که در مطالعه ما مورد بررسی قرار گرفت با اطمینان نمی توان بین آن و

References

- 1- Laughter D, Istvam JA, Toplso. *Prevalence of atopic dermatitis in organ school children*. J Am Acad Dermatol. 2000;43:649-55.
- 2- Qeille – Roussel C, Raynaud F, Saurat JH. *Apropective computerized study of 500 cases of atopic dermatitis in childhood*. Acta Derm.Venerol Suppl. 1980;92:44-7.
- 3- Hanifin JM, Rogge JL. *Staphylococcal infection in patient with atopic dermatitis*. Arch Dermatol. 1997;113:1384-6.
- 4- Crossen JR. *Psychological assessment and treatment of patient with atopic dermatitis*. Dermatol Ther.1996;1:94-103.
- 5- Lapidus CS, Schwarz DF, Honig PJ. *Atopic*

- dermatitis in children: who care? Who pay?* J. Am – Acad-Dermatol. 1993 ; 28:699-703.
- 6- Herd RM, Tidman MJ, Prescott RJ. *The cost of atopic dermatitis*. BR. J. Dermatol. 1996; 135: 20-3.
- 7- Roth HL, Kierland RR. *The natural history of atopic dermatitis*. Arch Dermatol 1964;89:209-14.
- 8-Simpson E, Hanifin J. *Atopic Dermatitis*. J Am Acad Dermatol 2005;115-118.
- 9- Williams H. *C Epidemiology of atopic dermatitis*. Clinical and Exp. Dermatol. 2000; 25: 522-529.
- 10- Wallach D, Coste J, Tillers G, Taieb A. *The first images of atopic dermatitis: An attempt at retrospective diagnosis in dermatology*. Am Acad Dermatol 2005;53: 684- 689.
- 11- Ennech H, Folster K. *Atopic dermatitis Versus infantile eczema*. J Am Acad Dermatol. 2001; 45: 52- 54.
- 12- Hanifin JM, Rajka G. *Diagnostic features of atopic dermatitis*. Acad Derm vererol. 1980; 92: 44-7.
- 13- Firooz A, Davoudi SM, Farhmand AN. *Validation of the diagnostic criteria for atopic dermatitis*. Arch –Dermatol 1999 ;135:514-6.
- 14- Friedman PS, Holden. CA. *Atopic Dermatitis*. In: *Burn ST, Breathnach S, COXN, Griffiths CH*. Rook's Textbook of Dermatology eds. UK. Blackwell Science Ltd, 2004:18. 1-18. 20.
- 15- Harari M, Shani J, Seidl V. *Climatotherapy of atopic dermatitis at the Dead Sea*. Int J Dermatol 2000; 39:59-69.
- 16- Marks R, Simons Mj. *Geographic tongue; a manifestation of A topy*. Br J Dermatol 1979; 101:159-162.
- 17- Kang K, Tian R. *Atopic dermatitis: an evaluation of clinical and laboratory finding*. Int J Dermatol 1987; 26: 27-32.
- 18- Shegal VN, Jain S. *Atopic dermatitis; clinical criteria*. Int J Dermatol 1993;32:628-637.
- 19- Colver GB, Mortimer PS, Millard PR. *The dirty neck- a reticulate pigmentation in topics*. Clinical Exp Dermatol 1987;12:1-4.
- 20- Jeonalee S, Hyan Cho, Jun Ha. *Minor cutaneous features of atopic dermatitis in Sout Korea*. Int J of Dermatol. 2000;39: 337-342.
- 21- Bohme M, Svensson A, Kull J, ET AL. *Hanifin and Rajka s minor criteria for atopic dermatitis*. J Am Acad Dermatol 2000;43:785-92.
- 22- The strup, K. *Clinical aspect x of atopic dermatitis*. Clin and Exp Dermatol 2000; 25: 535- 543.
- ۲۳- دکتر معین- اطهر. مقایسه روشهای تشخیص درماتیت آتوپیک در مطالعات اپیدمیولوژی. فصلنامه بیماریهای پوست، ۱۳۷۷؛ ۵: ۱۳-۱۵
- 24- Schultz F, Diepgents, Svensson A. *The occurrence of atopic dermatitis in north Europe*. JAm Acad Dermatol 1996; 34: 760-4.